പതിനാറാം കേരള നിയമസഭ

ഒന്നാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നമ്പർ: 71 **24-06-2026-ൽ മറുപടിയ്ക്ക്**

<u>വന്യജീവി സംഘർഷം ലഘൂകരിക്കാൻ നടപടി</u>

<u>ചോദ്യം ഉന്നയിച്ച അംഗങ്ങൾ</u>	**<u>മറുപടി നൽകിയ മന്ത്രി</u>**
ശ്രീ. വിഷ്ണു മോഹൻ	ശ്രീ. ഷിബു ബേബി ജോൺ
ശ്രീ. ഉല്ലാസ് കോവൂർ	(വനം, വന്യജീവി - നൈപുണ്യ വികസന
ശ്രീ. വി. കുഞ്ഞികൃഷ്ണൻ	വകുപ്പ് മന്ത്രി)

(എ) വന്യജീവി സംഘർഷം കുറയ്ക്കുന്നതിനായി വനാതിർത്തികളിൽ ആധുനികവും ശാസ്ത്രീയവുമായ സ്ഥിരസംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്താൻ എന്തെല്ലാം അടിയന്തര നടപടികളാണ് സ്വീകരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതെന്ന് വിശദമാക്കാമോ;

<u>മറുപടി:</u> നിലവിലുള്ള സംവിധാനങ്ങൾക്ക് പുറമേ, ആധുനിക ശാസ്ത്രീയ സംവിധാനങ്ങൾ പഠന വിധേയമാക്കി നിലവിലുള്ള മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷം ലഘൂകരിക്കുന്നതിനുള്ള സ്ഥിരം സംവിധാനം ഏർപ്പേടുന്നതിനാണ് സർക്കാർ ഊന്നൽ നൽകുന്നത്.

(ബി) വന്യജീവി സംഘർഷം ലഘൂകരിക്കുന്നതിനായി വനം വകുപ്പ് ആവിഷ്കരിച്ച നടപ്പാക്കുന്ന ത്രീ ടയർ സ്ട്രാറ്റജി (കണ്ടൈൻമെന്റ്, മിറ്റിഗേഷൻ, കോംബൻസേഷൻ)യുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ എന്തെല്ലാമെന്ന് വിശദമാക്കാമോ;

<u>മറുപടി:</u> Containment : കാട്ടിനുള്ളിൽ ഭക്ഷണ-ജല ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കിയും, അതിർത്തികളിൽ പ്രതിരോധ നിർമ്മിതികൾ സ്ഥാപിച്ചും, സ്വാഭാവിക സഞ്ചാരപഥങ്ങൾ പുനഃസ്ഥാപിച്ചും വന്യമൃഗങ്ങളെ വനാതിർത്തിക്കുള്ളിൽ തന്നെ നിലനിർത്തി അപകടസാധ്യത ഒഴിവാക്കുന്നു.

Mitigation: മൃഗങ്ങൾ ജനവാസമേഖലയിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന പക്ഷം, പ്രദേശവാസികൾക്ക് കൃത്യമായ മുന്നറിയിപ്പ് നല്കുകയും ദ്രുതപ്രതികരണ സംവിധാനങ്ങളിലൂടെ (Fast Response) മൃഗങ്ങളെ സുരക്ഷിതമായി വേഗത്തിൽ കാട്ടിലേയ്ക്ക് മടക്കി അയച്ച് ആഘാതം കുറയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

Compensation : രണ്ട് പ്രതിരോധ നിരകളും ഭേദിച്ച് ജനങ്ങൾക്ക് കഷ്ടനഷ്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്ന സാഹചര്യങ്ങളിൽ, അവർക്ക് അർഹമായ നഷ്ടപരിഹാരം വേഗത്തിൽ നൽകി ആശ്വാസം ഉറപ്പാക്കും.

(സി) വന്യജീവികളുടെ സാന്നിധ്യം മുൻകൂട്ടി അറിയുന്നതിനായി ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇന്റലിജൻസ് സെൻസർ അധിഷ്ഠിത മുന്നറിയിപ്പ് സംവിധാനങ്ങൾ, ഡ്രോൺ സ്ക്വാഡുകൾ എന്നിവ രൂപീകരിക്കുവാൻ തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ടോ; വ്യക്തമാക്കാമോ;

<u>മറുപടി:</u> ഉണ്ട്. സർക്കാരിന്റെ വിഷൻ 2031 കർമ്മപദ്ധതിയിൽ വന്യജീവികളുടെ സാന്നിധ്യം മുൻകൂട്ടി അറിയുന്നതിനായി എ.ഐ. അധിഷ്ഠിത റിയൽടൈം മുന്നറിയിപ്പ്, ഡ്രോൺ സ്ക്വാഡുകളുടെ രൂപീകരണം എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ട്.

(ഡി) വനാതിർത്തികളിൽ ദ്രുതകർമസേനയുടെ പ്രവർത്തനം ശക്തമാക്കാൻ എന്തെല്ലാം നടപടികളാണ് സ്വീകരിക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതെന്ന് വ്യക്തമാക്കാമോ?

<u>മറുപടി:</u> ദ്രുത കർമ്മസേനകളെ ശാക്തീകരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രധാന നടപടികൾ:

RRT ശാക്തീകരണം : 25 സാറ്റലൈറ്റ് RRTകൾ രീപീകരിച്ച് അവർക്ക് വാഹനങ്ങൾ, ട്രാൻക്യുലൈസിംഗ് ഉപകരണങ്ങൾ, സുരക്ഷാ സാമഗ്രികൾ എന്നിവ നൽകും.

പഞ്ചായത്ത് തല നടപടികൾ: കുരങ്ങ്, മയിൽ ശല്യം നിയന്ത്രിക്കാൻ പ്രാദേശിക റെസ്പോൺസ് ടീമുകൾക്ക് പരിശീലനം നൽകുകയും ഏകോപനത്തിനായി ഫോറസ്റ്റ് ലെയ്സൺ ഓഫീസർമാരെ നിയോഗിക്കുകയും ചെയ്യും.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ